COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.9.2013
COM(2013) 628 final

This document was downgraded/declassified
Date 5.2.2019
By R. VAN DER VLIES
Authority DG RTD

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a deschiderii negocierilor cu privire la un acord cuprinzător de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Prin scrisoarea din 7 martie 2011, Confederația Elvețiană (denumită în continuare „Elveția”) și-a exprimat interesul de asociere.

Elveția pare a întruni criteriile de asociere enumerate în articolul 7 din propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020)[1] și, respectiv, în articolul 5 din propunerea de Regulament al Consiliului privind Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020[2].

Elveţia este asociată deja din anul 2004 la programele-cadru ale UE pentru activităţi de cercetare şi de dezvoltare tehnologică. Asocierea Elveţiei la programele-cadru ale UE a fost benefică pentru UE, deoarece a sporit cooperarea în materie de cercetare dintre entităţile Uniunii Europene şi cele elveţiene, în special în domeniul tehnologiilor informaţiei şi comunicaţiilor, al sănătăţii şi al nanoştiinţelor. De asemenea, Elveţia este un partener activ care contribuie financiar în cadrul iniţiativelor în temeiul articolului 185. Întrucât dispune de laboratoare şi institute foarte bune în domeniul fisiunii şi fuziunii, Elveţia este considerată un partner excelent şi bine poziţionat în ceea ce priveşte cercetarea Euratom.

Recent, Elveţia a fost asociată la cel de-al şaptelea program-cadru al Comunităţii Europene pentru activităţi de cercetare, de dezvoltare tehnologică şi demonstrative (2007-2013), pe baza Acordului privind cooperarea ştiinţifică şi tehnologică între Comunitatea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte[3].

Elveția este singura țară terță asociată la întregul program de cercetare al Euratom. Ea a fost asociată la domeniul tematic „fuziune” al programelor-cadru ale Euratom încă din 1979, pe baza Acordului de cooperare dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană în domeniul fuziunii termonucleare controlate și al fizicii plasmei din 1978[4]. În temeiul articolului 19 alineatul (2) din respectivul acord, acesta se prelungește în mod tacit, în conformitate cu deciziile ulterioare privind programul adoptate de Euratom.

Asocierea Elveţiei la partea referitoare la fisiune a programului-cadru Euratom şi la activităţile nucleare ale Centrului Comun de Cercetare este reglementată prin Acordul de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru al Comunităţii Europene a Energiei Atomice pentru activităţi de cercetare

[1] COM(2011)809/3.
[2] COM(2011)812/3.
[3] JO L 189, 20.7.2007, p. 26.
[4] JO L 242, 4.9.1978, p. 2.

şi de formare în domeniul nuclear (2012-2013). Acest acord a intrat în vigoare la 12 decembrie 2012 şi se va aplica în continuare până la 31 decembrie 2013.

Noul acord dintre Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Elveţia, pe de altă parte, urmăreşte să reunească într-un cadru comun şi să reglementeze în mod exhaustiv termenii şi condiţiile asocierii Elveţiei la Orizont 2020 şi la Programul pentru cercetare şi formare al Euratom de completare a Programului-cadru Orizont 2020, precum şi participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020. În consecinţă, acest acord ar trebui să succeadă şi să înlocuiască Acordul de cooperare în domeniul fuziunii din 1978. Există mai multe motive pentru aceasta acţiune.

Sistemul actual al unor acorduri multiple prin care Elveţia se asociază la programele-cadru ale EU şi ale Euratom nu este transparent. Asocierea Elveţiei la programul-cadru Euratom, prin două acorduri diferite, ar putea conduce la o situaţie în care Elveţia ar fi asociată doar la o parte a programului-cadru Euratom.

Terminologia cuprinsă în Acordul de cooperare în domeniul fuziunii din 1978 este depăşită şi nu mai corespunde instrumentelor de finanţare propuse de Comisie în propunerea de Regulament al Consiliului privind Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020[5].

În temeiul Acordului de cooperare din domeniul fuziunii, Elveţia beneficiază de o formulă financiară pentru contribuţiile la activităţile de fuziune din cadrul programului Euratom care este preferenţială în comparaţie cu formula aplicată cu privire la restul programului Euratom sau la programul-cadru al UE. Un astfel de regim preferenţial este acordat statelor AELS membre ale SEE în legătură cu asocierea acestora la programul-cadru al UE în conformitate cu Acordul privind Spaţiul Economic European. Elveţia a ales să nu facă parte din Spaţiul Economic European. Formula aplicabilă contribuţiilor Elveţiei în temeiul Acordului de cooperare din domeniul fuziunii nu a fost niciodată revizuită, având în vedere faptul că acest acord se prelungeşte în mod tacit pentru programele-cadru ulterioare ale Euratom. Termenii şi condiţiile asocierii Elveţiei în temeiul Acordului de cooperare din domeniul fuziunii ar trebui să fie renegociate.

Prin urmare, din motive de claritate şi de simplificare, este de dorit să se reglementeze asocierea Elveţiei la programele-cadru ale UE şi ale Euratom şi la proiectul ITER printr-un singur acord cuprinzător.

Pe lângă faptul că fac posibilă stabilirea unei formule unice/a unui mecanism unic pentru calcularea contribuţiei financiare a Elveţiei la programe şi la ITER, negocierile unui nou acord oferă posibilitatea de a introduce un nou mecanism care permite revizuirea după trei ani de la punerea în aplicare a acordului. Aceasta ar include reevaluarea contribuţiei financiare la programe. Obiectivul este introducerea unei astfel de clauze de revizuire, în viitor, pentru toate ţările terţe asociate la programele-cadru.

[5] COM(2011)812/3.

Noul acord nu va fi încheiat înainte de adoptarea programului Orizont 2020, a Programului pentru cercetare şi formare al Euratom de completare a Programului-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 şi a deciziei de finanţare pentru proiectul ITER (2014-2020). Noul acord ar trebui să permită aplicarea sa provizorie începând cu 1 ianuarie 2014.

Cu toate acestea, semnarea viitorului acord care va rezulta în urma acestor negocieri va depinde de obţinerea unui rezultat satisfăcător în cadrul discuţiilor în curs de desfăşurare referitoare la diverse chestiuni nesoluţionate legate de ansamblul relaţiilor UE-Elveţia, şi mai ales de semnarea, de către Elveţia, a Acordului de cooperare privind GNSS (Sistemul global de navigaţie prin satelit). În plus, noul acord ar trebui să prevadă rezilierea sa automată în cazul rezilierii Acordului dintre UE şi Elveţia privind libera circulaţie a persoanelor şi în absenţa notificării din partea Elveţiei care este necesară, în termen de şase luni de la finalizarea procedurilor interne elveţiene, pentru intrarea în vigoare a protocolului referitor la extinderea asupra Croaţiei a Acordului privind libera circulaţie a persoanelor încheiat cu Elveţia.

Deşi există alte probleme în cadrul relaţiilor UE-Elveţia, rezilierea automată este legată de Acordul privind libera circulaţie a persoanelor (ALCP) şi de protocolul care extinde acest acord asupra Croaţiei, întrucât acordul în cauză are cel mai direct şi mai profund impact asupra vieţii cetăţenilor statelor membre ale UE.

2. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

Recomandarea de decizie a Consiliului se bazează pe articolul 218 alineatele (3) şi (4) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene şi pe articolul 101 din Tratatul Euratom.

În lumina celor de mai sus, Comisia recomandă Consiliului să autorizeze Comisia să negocieze cu Confederaţia Elveţiană, în conformitate cu articolul 218 alineatele (3) şi (4) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene şi cu articolul 101 al doilea paragraf din Tratatul Euratom, un acord cuprinzător de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020.

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a deschiderii negocierilor cu privire la un acord cuprinzător de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, în special articolul 218 alineatele (3) şi (4),

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolul 101 al doilea paragraf,

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât ar trebui deschise negocieri în vederea încheierii unui acord cuprinzător de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Comisia este autorizată să negocieze, în numele Uniunii şi al Comunităţii Europene a Energiei Atomice, un acord cuprinzător de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020.

Articolul 2

Directivele de negociere sunt prevăzute în anexă.

Articolul 3

Negocierile se desfăşoară în consultare cu [a se completa de către Consiliu numele comitetului special].

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Preşedintele

ANEXĂ

DIRECTIVE PENTRU NEGOCIEREA UNUI ACORD ÎNTRE Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, şi Confederaţia Elveţiană, pe de altă parte, prin care Confederaţia Elveţiană se asociază la Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la Programul pentru cercetare şi formare al Comunităţii Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 şi prin care se reglementează participarea Elveţiei la proiectul ITER în perioada 2014-2020.

1. Acordul ar trebui să prevadă asocierea Confederaţiei Elveţiene la întregul Program-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020 (2014-2020) şi la întregul Program pentru cercetare şi formare al Euratom (2014-2018) de completare a Programului-cadru Orizont 2020 în conformitate cu Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului de stabilire a normelor de participare şi de diseminare pentru Programul-cadru Orizont 2020 şi pentru Programul-cadru Euratom (2014-2018). De asemenea, acordul ar trebui să reglementeze participarea Confederaţiei Elveţiene la proiectul ITER în perioada 2014-2020. Noul acord cuprinzător ar trebui să succeadă şi să înlocuiască Acordul de cooperare în domeniul fuziunii din 1978.

2. Pentru a permite Confederaţiei Elveţiene să participe, cât mai curând posibil, la Programul-cadru al UE şi la întregul Program-cadru al Euratom, precum şi la proiectul ITER, ca ţară asociată, acordul ar trebui să prevadă aplicarea sa provizorie începând cu 1 ianuarie 2014.

3. Comisia ar trebui să facă eforturi să includă în noul acord norme uniforme aplicabile calculării contribuţiei financiare a Elveţiei la programele UE şi Euratom şi la proiectul ITER. Noul acord ar trebui să conţină o clauză care să permită revizuirea punerii sale în aplicare, ceea ce ar include reevaluarea contribuţiei financiare a Elveţiei la programe.

4. Acordul ar trebui să asigure protecţia adecvată a intereselor financiare ale UE şi ale Euratom, prevăzând comunicarea datelor financiare, audituri şi investigaţii administrative anti-fraudă la faţa locului, asistenţă administrativă şi recuperarea fondurilor. În măsura în care este necesar, acordul ar trebui să aibă în vedere, de asemenea, eliminarea obstacolelor legate de impozitare şi securitate socială, decurgând din participarea transfrontalieră a cercetătorilor la proiecte de cercetare în cadrul acordului, în special pentru personalul Centrului Comun de Cercetare căruia i se aplică statutul funcţionarilor Uniunii Europene.

5. Acordul ar trebui să prevadă rezilierea sa automată în cazul rezilierii Acordului dintre UE şi Elveţia privind libera circulaţie a persoanelor.

6. Acordul ar trebui să înceteze să se aplice în absenţa notificării din partea Elveţiei care este necesară, în termen de şase luni de la finalizarea procedurilor interne elveţiene, pentru intrarea în vigoare a protocolului referitor la extinderea asupra Croaţiei a Acordului privind libera circulaţie a persoanelor încheiat cu Elveţia.